

1 Što pravni pojam „dostava pismena” znači u praksi? Zašto postoje posebna pravila o „dostavi pismena”?

Pravni pojam “dostava pismena” u praksi znači da se pismena u građanskim i trgovačkim stvarima moraju dostaviti svim strankama u postupku.

Članom 4. stavak 1. točka 6., 7. i 8. Uredbe o uredskom poslovanju (Narodne novine, broj 7/09; dalje u tekstu: Uredba), propisano je da je pismeno podnesak ili akt.

- podnesak je pismeno kojim stranka pokreće postupak, dopunjuje, mijenja svoj zahtjev odnosno drugo traženje ili od tog odustaje,

Članom 14. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, broj 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14; dalje u tekstu: ZPP) propisano je da ako za pojedine radnje nije zakonom određen oblik u kome se mogu poduzeti, stranke poduzimaju parnične radnje u pisanom obliku izvan ročišta (podnesci) ili usmeno na ročištu.

Članom 106. ZPP-a propisano je da se podnesci - tužba, odgovor na tužbu, pravni lijekovi i druge izjave, prijedlozi i saopćenja koji se daju izvan rasprave podnose u pisanom obliku.

Dakle, podnesci su pismena kojima stranke i ostali sudionici u postupku poduzimaju procesne radnje.

- akt je pismeno kojim tijelo odlučuje o predmetu postupka, odgovara na podnesak stranke, određuje, prekida ili završava neku službenu radnju te obavlja službeno dopisivanje s drugim tijelima odnosno pravnim osobama koje imaju javne ovlasti.

Dostava određena zakonom je propisana aktivnost nadležnih tijela i osoba usmjerena na to da se adresatima pruži mogućnost da saznaju za sadržaj pismena koja im se upućuju. To je bitno iz razloga što ako je propuštanjem dostave nekoj stranci onemogućeno da raspravlja, to predstavlja apsolutno bitnu povredu odredaba parničnog postupka zbog koje se mogu podnositi i izvanredni pravni lijekovi.

Dostava tužbe tuženiku također je preduvjet za početak postupka s obzirom na to da parnica počinje teći dostavom tužbe tuženiku (članak 194. stavak 1. ZPP-a).

S obzirom na navedeno, posebna pravila o dostavi pismena postoje iz razloga što je dostava preduvjet za pošivanje određenih načela parničnog postupka, kao što je načelo saslušanja stranaka, koje se ne bi moglo ostvarivati ako se svakoj stranci ne bi pružila mogućnost da sazna za mjesto i vrijeme poduzimanja parničnih radnji i njihov sadržaj, odnosno postupak uopće ne može započeti ukoliko tužba nije tuženiku uredno dostavljena. Dostava pismena je također bitna iz razloga što u određenim slučajevima od dostave pismena počinje teći rok u kojem stranka može poduzeti procesnu radnju (odgovor na tužbu, žalba), odnosno neophodno je u tijeku sudskog postupka poduzeti sve mjere da se adresat upozna sa sadržajem pismena koje mu se dostavljaju (načelo pravne sigurnosti i načelo usmenosti i pismenosti). Dostava se smatra urednom samo u slučaju kada je obavljena u skladu s pravilima o dostavi pismena.

2 Koja je pismena potrebno službeno dostaviti?

Osobno se dostavljaju tužba, platni nalog, presuda i ostale sudske odluke protiv kojih je dopuštena posebna žalba te pravni lijek, a ostala pismena kad to zakon određuje ili kad sud smatra da je zbog priloženih isprava u izvorniku ili zbog drugog razloga potrebna veća opreznost (članak 142. stavak 1. ZPP-a).

3 Tko je odgovoran za dostavu pismena?

U Glavi jedanaestoj ZPP-a propisane su odredbe koje se odnose na dostavu pismena.

Članom 133. stavak 1. ZPP-a propisan je način dostave pismena na način da se pismena dostavljaju preko pošte ili preko određenoga sudskog službenika, odnosno sudskog namještenika, preko nadležnoga tijela uprave, preko javnoga bilježnika ili neposredno u sudu odnosno elektroničkim putem u skladu s posebnim zakonom.

Članom 133.a ZPP-a propisano je da na zahtjev stranke koja izjavi da je spremna snositi troškove time izazvane, sud može rješenjem protiv kojega nije dopuštena žalba odrediti da se dostava nekoga pismena povjeri javnome bilježniku. Javnog bilježnika u obavljanju poslova dostave može zamjenjivati i javnobilježnički prisjednik ili javnobilježnički savjetnik ili javnobilježnički vježbenik.

Članom 133.b ZPP-a propisano je da ako se tuženik prije podnošenja tužbe sudu u pisanom sporazumu sklopljenom s tužiteljem suglasio da mu se dostava u sporovima na koje se sporazum odnosi obavlja na određenoj adresi u Republici Hrvatskoj ili preko određene osobe u Republici Hrvatskoj, tužba i druga pismena u postupku tuženiku će se, na prijedlog tužitelja, dostavljati na toj adresi ili toj osobi. Ako se dostava nije mogla obaviti, sud će odrediti da se daljnje dostave tuženiku obavljaju stavljanjem pismena na oglasnu ploču suda.

Članom 133.c ZPP-a propisano je da ako se stranke s time suglase tijekom postupka, sud će odlučiti da one izravno upućuju jedna drugoj podneske i druga pismena, i to preporučeno preko pošte uz povratnicu. Ako je koja od stranaka pravna osoba ili fizička osoba s registriranom djelatnošću, pismena joj se mogu predati izravno u njezinom sjedištu uz potvrdu o preuzimanju pošiljke ovjerovljenu njenim pečatom. U parnici u kojoj obje stranke zastupaju odvjetnici ili državni odvjetnici sud može odrediti da zastupnici stranaka izravno upućuju podneske jedni drugima – poštom uz povratnicu ili da ih izravno predaju uredu, odnosno pisarnici.

Članom 134.a propisano je da ako pravnoj osobi koja je upisana u određeni sudski ili drugi upisnik dostava na adresu navedenu u tužbi ne uspije, dostava će se obaviti na adresu sjedišta te osobe upisanu u upisniku. Ako dostava ne uspije ni na toj adresi, obavit će se stavljanjem pismena na oglasnu ploču suda. Navedeno se primjenjuje i na fizičke osobe koje obavljaju određenu registriranu djelatnost (obrtnici, trgovci pojedinci, javni bilježnici, odvjetnici, liječnici i dr.) kada se tim osobama dostava obavlja u vezi s tom djelatnošću.

Članom 134.b ZPP-a propisano je da ako se određenim osobama, na temelju njihova zahtjeva i odobrenja predsjednika suda, dostava obavlja u sudu, pismena koja im upućuje sud polažu se za njih u posebne pretince u za to određenoj prostoriji suda. Dostavu obavlja službena osoba suda. Predsjednik suda može rješenjem donesenim u upravnom postupku odrediti da svi odvjetnici koji imaju pisarnicu na području toga suda, javni bilježnici koji imaju sjedište na području toga suda i određene pravne osobe koje imaju sjedište na području tog suda, sudska pismena primaju preko navedenih pretinaca.

Članom 135. ZPP-a propisano je da se vojnim osobama, pripadnicima redarstvene službe i djelatnicima kopnenoga, riječnoga, pomorskoga i zračnoga prometa poziv dostavlja preko njihova zapovjedništva odnosno neposrednog zapovjednika, a prema potrebi mogu im se na taj način dostavljati i ostala pismena.

Članom 136. ZPP-a propisano je da kad dostavu treba obaviti osobama ili ustanovama u inozemstvu ili strancima, koji uživaju pravo imuniteta, dostava će se obaviti diplomatskim putem, ako u međunarodnom ugovoru ili u ZPP-u (članak 146.) nije što drugo određeno. Ako se dostava pismena ima obaviti

državljanima Republike Hrvatske u inozemstvu, to se može učiniti preko nadležnoga konzularnog predstavnika ili diplomatskog predstavnika Republike Hrvatske koji obavlja konzularne poslove u toj stranoj državi. Takva dostava pravovaljana je samo ako osoba kojoj se pismeno dostavlja pristane da ga primi. Člankom 137. ZPP-a propisano je da se osobama lišenim slobode dostava obavlja preko uprave zatvora, kazneno-popravne ustanove ili odgojno-popravnog doma.

U određenim se slučajevima osobama iz članka 141 i 142. ZPP-a (fizička osoba koja ne obavlja registriranu djelatnost te fizička osoba koja obavlja registriranu djelatnost u sporovima koji se ne tiču te djelatnosti) ponovna dostava može obaviti stavljanjem pismena na oglasnu ploču suda.

4 Dostava upita

4.1 U skladu s Uredbom (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenog 2007. o dostavi u državama članicama, sudskih i izvanjudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima, nastoji li tijelo koje prima zahtjev u toj državi članici na vlastitu inicijativu pronaći trenutno boravište primatelja pismena koje je potrebno dostaviti ako primatelj više ne boravi na adresi koja je poznata tijelu koje podnosi zahtjev?

Ako se adresa osobe kojoj se dostava treba obaviti i koja je navedena u zahtjevu nadležnog inozemnog tijela u međuvremenu promijenila te dostava nije uspješna iz tog razloga, hrvatski sud je obavezan, prema odredbi čl. 143. Zakona o parničnom postupku, iznova pokušati obaviti dostavu na adresi prebivališta u Republici Hrvatskoj prema podacima o prebivalištu za tu osobu koji će se pribaviti iz evidencija Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske. Od policijske uprave se, uz predočenje dokaza o postojanju pravnog interesa, može zatražiti podatak o prebivalištu ili boravištu osobe kojoj je potrebno izvršiti dostavu u parničnom postupku.

4.2 Imaju li strana pravosuđna tijela i/ili stranke u sudskim postupcima pristup registrima ili uslugama u toj državi članici kojima se omogućuje utvrđivanje trenutne adrese osobe? Ako da, koji registri ili usluge postoje i koji se postupci moraju slijediti? Koju naknadu, ako postoji, treba platiti?

Sudski registar trgovačkih društava u Republici Hrvatskoj je javan i besplatan, tako da inozemna pravosuđna tijela i/ili stranke u sudskim postupcima mogu besplatno dobiti sve potrebne informacije o hrvatskim tvrtkama na internet adresi: <https://sudreg.pravosudje.hr/registar/f?p=150:1>

Adrese fizičkih osoba nisu javno dostupne, dostupne su samo putem Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

4.3 Kako tijela u toj državi članici postupaju sa zahtjevom poslanim u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1206/2001 od 28. svibnja 2001. o suradnji sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima u cilju otkrivanja trenutne adrese osobe?

Hrvatsko pravo nema posebnih pravila koja bi određivala kako sudovi postupaju u primjeni Uredbe Vijeća (EZ) br.1206/2001 o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima. Dosadašnja praksa pokazuje da hrvatski sudovi postupaju po zahtjevima inozemnih pravosuđnih tijela zaprimljenih temeljem Uredbe Vijeća (EZ) br. 1206/2001 kojim se traži pribavljanje adrese.

5 Kako se pismeno obično dostavlja u praksi? Postoje li alternativne metode koje se mogu primijeniti (osim nepropisne dostave iz točke 6. u nastavku)?

Pismeno se obično u praksi dostavlja putem pošte ili preko određenoga sudskog službenika. Alternativne metode koje se mogu primijeniti navedene su u člancima 133.-137. ZPP-a na način da su alternativne metode dostave dostava preko nadležnoga tijela uprave, preko javnoga bilježnika ili neposredno u sudu odnosno elektroničkim putem u skladu s posebnim zakonom. Također se dostava u određenim slučajevima može obaviti i putem oglasne ploče suda.

6 Je li elektronička dostava pismena (dostava sudskih ili izvanjudskih pismena elektroničkom komunikacijom na daljinu, primjerice e-poštom, sigurnom internetskom aplikacijom, faksom, sms-om itd.) dopuštena u parničnim postupcima? Ako da, za koju je vrstu postupaka dopuštena ta metoda? Postoje li ograničenja u pogledu dostupnosti/pristupa toj metodi dostave pismena ovisno o tome tko je primatelj (pravni stručnjak, pravna osoba, poduzeće ili drugi poslovni subjekt itd.?)

Dostava telefonom, telefaksom ili elektroničkom poštom je dozvoljena u slučajevima iz članka 193. stavka 5. ZPP-a i članka 321. stavka 7. ZPP-a (obavijest drugostupanjskog suda prvostupanjskom sudu o tome je li već odlučeno u povodu žalbe te obavijest prvostupanjskog suda drugostupanjskom sudu da je došlo do povlačenja tužbe ili da stranke namjeravaju sklopiti sudsku nagodbu).

Člankom 495. ZPP-a propisano je da se u hitnim slučajevima ročište može zakazati telefonom, brzojavom, elektroničkim putem u skladu s posebnim zakonom ili na drugi odgovarajući način. O tome će se sastaviti službena bilješka, ako o zakazivanju ročišta, s obzirom na to kako je obavljeno, nema drugog pisanog dokaza.

Člankom 507.o propisano je da obrasci prema Uredbi br. 861/2007. i drugi zahtjevi ili očitovanja mogu biti podneseni kao podnesci telefaksom ili elektroničkim putem. Ministar nadležan za poslove pravosuđa uredit će posebnim pravilnikom način podnošenja akata telefaksom ili elektroničkim putem, u kojem će se pravilniku odrediti i početak njegove primjene. S obzirom da predmetni pravilnik do danas još nije donesen, tehnički preduvjeti za primjenu navedenog oblika komuniciranja još uvijek ne postoje.

Načelno je člankom 492.a, 492.b i 492.c. propisan način i pravila dostave podnesaka elektroničkim putem u postupku pred trgovačkim sudovima. Preduvjet za primjenu elektroničkog oblika komuniciranja je da se sadržaj i oblik obrasca te pretpostavke za podnošenje podnesaka u elektroničkom obliku, oblike zapisa podnesaka u elektroničkom obliku (formate) te organizaciju i djelovanje informacijskog sustava propišu pravilnikom. S obzirom da predmetni pravilnik do danas još nije donesen, tehnički preduvjeti za primjenu navedenog oblika komuniciranja još uvijek ne postoje.

Člankom 106.a Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 70/19) predviđena je komunikacija elektroničkim putem:

„Podnesak se može podnijeti u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava.

Podnesak u elektroničkom obliku mora biti potpisan kvalificiranim elektroničkim potpisom u skladu s posebnim propisima. Podnesak u elektroničkom obliku potpisan kvalificiranim elektroničkim potpisom smatrat će se vlastoručno potpisanim.

Dan kada je informacijski sustav podnositelju potvrdio primitak podneska smatra se danom predaje podneska sudu kojemu je upućen.

Ako podnesak podnesen u elektroničkom obliku nije prikladan za obradu na sudu, sud će o tome elektroničkim putem obavijestiti podnositelja i naložiti mu da podnesak ispravi u skladu s uputom.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, državna tijela, državno odvjetništvo, odvjetnici, javni bilježnici, sudski vještaci, sudski procjenitelji, sudski tumači, stečajni upravitelji, povjerenici te pravne osobe uvijek su dužni podneske podnositi u elektroničkom obliku.

Ako osoba iz stavka 5. ovoga članka podnesak ne podnese u elektroničkom obliku, sud će podnositelju naložiti da u roku od osam dana podnesak dostavi u elektroničkom obliku. Ako podnositelj ne dostavi podnesak u elektroničkom obliku u određenom roku, smatrat će se da je podnesak povučen.

Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa uspostavlja informacijski sustav.

Pretpostavke za podnošenje podnesaka i dostavu u elektroničkom obliku, oblike zapisa podnesaka u elektroničkom obliku te organizaciju i djelovanje informacijskog sustava uređuju se pravilnikom koji donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.“

Dodjela prava pristupa informacijskom sustavu propisana je u članku 8. Pravilnika o elektroničkoj komunikaciji („Narodne novine“, broj 5/20) u odnosu na fizičke osobe, pravne osobe i državna tijela, odvjetnike, javne bilježnike, sudske vještace, sudske procjenitelje, sudske tumače, stečajne upravitelje i povjerenike.

Ministar pravosuđa RH donio je dana 20. travnja 2020. godine Odluku kojom se utvrđuje da su ispunjeni uvjeti za elektroničku komunikaciju na svim općinskim sudovima, svim županijskim sudovima i Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske.

Odluka je stupila na snagu, kako proizlazi iz njenog teksta, danom objave na službenoj mrežnoj stranici Ministarstva pravosuđa, odnosno 22. travnja 2020.

Ministar pravosuđa RH donio je dana 13. srpnja 2020. godine Odluku koja je stupila na snagu danom objave na službenoj mrežnoj stranici Ministarstva pravosuđa i kojom se utvrđuje da su ispunjeni uvjeti za elektroničku komunikaciju na Vrhovnom sudu Republike Hrvatske.

Dakle, prema navedenim odredbama državna tijela, državno odvjetništvo, odvjetnici, javni bilježnici, sudski vještaci, sudski procjenitelji, sudski tumači, stečajni upravitelji, povjerenici te pravne osobe uvijek su dužni podneske podnositi u elektroničkom obliku.“

7 „Neproprisna“ dostava

7.1 Dopušta li zakon te države članice druge metode dostave u slučajevima kad nije bilo moguće dostaviti pismena primatelju (npr. obavijest na kućnu adresu, na ured ovršitelja, poštom ili oglašavanjem na obavijesnu ploču)?

Člankom 142. stavak 2. ZPP-a propisano je da ako se osoba kojoj se pismeno mora osobno dostaviti ne zatekne tamo gdje se dostava prema podacima iz tužbe, odnosno spisa ima obaviti, dostavljač će se obavijestiti kad bi i na kojem mjestu mogao tu osobu zateći i ostaviti joj kod jedne od osoba navedenih u članku 141. stavku 1., 2. ili 3. ZPP-a pisanu obavijest da radi primanja pismena bude u određeni dan i sat u svom stanu odnosno na svome radnom mjestu. Ako i nakon toga dostavljač ne zatekne osobu kojoj se pismeno ima dostaviti, postupit će se prema odredbama članka 141. ZPP-a, na koji način je dostava obavljena.

U odnosu na navedeno, u praksi se podredno primjenjuje članak 37. Zakona o poštanskim uslugama (Narodne novine, broj 144/12 i 153/13), kojim je propisano da se poštanske pošiljke, osim običnih poštanskih pošiljaka, uručuju osobno primatelju, zakonskom zastupniku ili opunomoćenoj osobi. Iznimno, ako poštansku pošiljku nije moguće uručiti navedenim osobama, pošiljka se uručuje odraslom članu kućanstva, osobi stalno zaposlenoj u kućanstvu ili poslovnoj prostoriji primatelja, ili ovlaštenoj osobi u poslovnoj prostoriji pravne ili fizičke osobe gdje je primatelj stalno zaposlen. Ako uručenje nije moguće na navedeni način, primatelju se u kućnom kovčežiću ostavlja obavijest s naznakom roka i mjesta preuzimanja pošiljke. U praksi, pošta ostavi obavijest da se pošiljka može preuzeti u nadležnom poštanskom uredu u roku od pet dana od dana ostavljanja obavijesti. Ako primatelj u navedenom roku ne preuzme pošiljku, davatelj usluga pošiljku vraća pošiljatelju.

Krajnja instanca dostave je dostava pismena objavom na oglasnoj ploči suda (članak 133.b, 134.a, 134.b, 143., 144. ZPP-a).

7.2 Ako se primjenjuju druge metode, kada se smatra da su dokumenti dostavljeni?

Ako se primjenjuju druge metode dostave, smatra se da su dokumenti dostavljeni danom predaje adresatu, odnosno osobi kojoj se može obaviti dostava za adresata ili u slučaju dostave oglašavanjem na oglasnoj ploči, istekom osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči.

7.3 Ako je druga metoda dostave pohrana pismena na posebno mjesto (npr. u poštanski ured), kako se primatelja obavještuje o tom pohranjivanju?

Člankom 37. Zakona o poštanskim uslugama (Narodne novine, broj 144/12 i 153/13) propisano je da se poštanske pošiljke, osim običnih poštanskih pošiljaka, uručuju osobno primatelju, zakonskom zastupniku ili opunomoćenoj osobi. Iznimno, ako poštansku pošiljku nije moguće uručiti navedenim osobama, pošiljka se uručuje odraslom članu kućanstva, osobi stalno zaposlenoj u kućanstvu ili poslovnoj prostoriji primatelja, ili ovlaštenoj osobi u poslovnoj prostoriji pravne ili fizičke osobe gdje je primatelj stalno zaposlen. Ako uručenje nije moguće na navedeni način, primatelju se u kućnom kovčežiću ostavlja obavijest s naznakom roka i mjesta preuzimanja pošiljke. Ako primatelj u navedenom roku ne preuzme pošiljku, davatelj usluga pošiljku vraća pošiljatelju. Određenim osobama, na temelju njihova zahtjeva i odobrenja predsjednika suda, dostava se obavlja u sudu na način da se pismena koja im upućuje sud polažu za njih u posebne pretince u za to određenoj prostoriji suda. Dostavu obavlja službena osoba suda. Predsjednik suda može rješenjem donesenim u upravnom postupku odrediti da svi odvjetnici koji imaju pisarnicu na području toga suda, javni bilježnici koji imaju sjedište na području toga suda i određene pravne osobe koje imaju sjedište na području tog suda, sudska pismena primaju preko navedenih pretinaca (članak 134.b ZPP-a). U tom slučaju navedene osobe dužne su pismeno preuzeti u roku od osam dana. Ako pismeno ne bude podignuto u tom roku, dostava će se obaviti stavljanjem pismena na oglasnu ploču suda. Smatrat će se da je dostava obavljena istekom osmoga dana od dana stavljanja pismena na oglasnu ploču suda.

7.4 Ako primatelj odbija prihvatiti dostavu pismena, koje su posljedice toga? Smatraju li se pismena propisno dostavljenima ako odbijanje nije bilo zakonito?

Ako primalac odbije potpisati dostavnicu, dostavljač će to zabilježiti na dostavnici i ispisati slovima dan predaje, i time se smatra da je dostava obavljena (članak 149. stavak 3. ZPP-a).

8 Dostava poštom iz inozemstva (članak 14. Uredbe o dostavi)

8.1 Ako poštanska služba dostavlja pismena poslana iz inozemstva primatelju u ovoj državi članici u situaciji u kojoj se zahtijeva potvrda o primitku (članak 14. Uredbe o dostavi), dostavlja li poštanska služba pismena samo primatelju ili smije, u skladu s nacionalnim pravilima poštanske dostave, pismena dostaviti drugoj osobi na istoj adresi?

Člankom 507.c propisano je da se dostava pismena prema odredbi članka 14. Uredbe br. 1393/2007. dokazuje povratnicom ili jednakovrijednom ispravom. Ispravu koju prijamo mjesto u Republici Hrvatskoj treba dostaviti ili predati radi dostave u smislu odredbe članka 7. stavka 1. Uredbe br. 1393/2007. može se dostaviti i preporučenom pošiljkom s povratnicom.

ZPP-om nije propisano da se dostava prema odredbi članka 14. Uredbe br. 1393/2007 mora obaviti samo primatelju, pa se može reći da se analogno primjenjuju odredbe ZPP-a o osobnoj dostavi.

8.2 U skladu s pravilima poštanske dostave u toj državi članici, kako se može utjecati na dostavu pismena iz inozemstva u skladu s člankom 14. Uredbe o dostavi br. 1393/2007 ako se na adresi za dostavu nije moglo doći ni do primatelja ni do druge osobe koja je ovlaštena primiti dostavu (ako je moguće u skladu s nacionalnim pravilima poštanske dostave – vidi gore)?

U skladu sa analognom primjenom odredaba ZPP-a o osobnoj dostavi, može se reći da je krajnja instanca dostave u Republici Hrvatskoj objava pismena na oglasnu ploču suda.

8.3 Dozvoljava li poštanski ured određeno razdoblje za preuzimanje pismena prije nego se vrate kao nedostavljeni? Ako da, kako se primatelja obavještava da postoji pošta koju treba preuzeti u poštanskom uredu?

Člankom 142. stavak 2. ZPP-a propisano je da ako se osoba kojoj se pismeno mora osobno dostaviti ne zatekne tamo gdje se dostava prema podacima iz tužbe, odnosno spisa ima obaviti, dostavljač će se obavijestiti kad bi i na kojem mjestu mogao tu osobu zateći i ostaviti joj kod jedne od osoba navedenih u članku 141. stavku 1., 2. ili 3. ZPP-a pisanu obavijest da radi primanja pismena bude u određeni dan i sat u svom stanu odnosno na svome radnom mjestu. Ako i nakon toga dostavljač ne zatekne osobu kojoj se pismeno ima dostaviti, postupit će se prema odredbama članka 141. ZPP-a, na koji način je dostava obavljena.

9 Postoji li pisani dokaz o dostavi pismena?

Člankom 149. ZPP-a propisano je da potvrdu o obavljenoj dostavi (dostavnicu) potpisuje primatelj, koji će na njoj napisati datum primitka. Ako se dostava obavlja državnome tijelu, pravnoj osobi ili fizičkim osobama koje obavljaju registriranu djelatnost, primatelj je dužan uz potpis otisnuti i pečat ili štambilj tog tijela odnosno osobe. Dostavljač je dužan naznačiti na dostavnici zašto prigodom dostave tom tijelu ili osobama pečat ili štambilj nije otisnut. Ako je primalac nepismen ili nije u stanju potpisati se, dostavljač će ispisati njegovo ime i prezime i slovima dan primitka te staviti napomenu zašto primalac nije stavio svoj potpis. Ako primalac odbije potpisati dostavnicu, dostavljač će to zabilježiti na dostavnici i ispisati slovima dan predaje, i time se smatra da je dostava obavljena. Ako je dostava obavljena prema odredbi članka 142. stavka 2. ZPP-a, na dostavnici će se pored potvrde o primitku pismena naznačiti da je prethodila pisana obavijest. Kad je prema odredbama ovog Zakona pismeno predano drugoj osobi, a ne onoj kojoj se pismeno imalo dostaviti, na dostavnici će dostavljač naznačiti odnos tih dviju osoba. Ako dostavu ne obavlja državnom tijelu ili pravnoj osobi, dostavljač će od osobe kojoj pismeno predaje, a koju

osobno ne poznaje, zatražiti da dokaže svoju istovjetnost. Dostavljač će na dostavnici upisati ime i prezime osobe kojoj je pismeno predao te naznačiti da osobu kojoj je pismeno predao osobno poznaje, odnosno broj isprave na temelju koje je utvrdio njenu istovjetnost i tko ju je izdao. Dostavljač koji nije javni bilježnik dužan je čitljivo označiti na dostavnici svoje ime i prezime te svojstvo, a zatim je osobno potpisati. Ako je to potrebno, dostavljač će o dostavi sastaviti poseban zapisnik i priložiti ga uz dostavnicu. Ako je na dostavnici netočno naznačen datum dostave, smatrat će se da je dostava obavljena onog dana kad je pismeno predano. Ako je dostavnica nestala, dostava se može dokazivati i na drugi način.

Člankom 133.a. stavak 3. i. 4. ZPP-a propisano je da će o primitku pismena radi dostave i o radnjama poduzetim radi dostave javni bilježnik sastaviti zapisnike. Ovjerovljeni prijepis zapisnika o primitku pismena radi dostave te potvrdu o obavljenoj dostavi zajedno s ovjerovljenim prijepisom zapisnika o dostavi, odnosno nedostavljeno pismeno zajedno s ovjerovljenim prijepisom zapisnika o poduzetim radnjama javni bilježnik dostavit će bez odgode izravno sudu.

10 Što se događa ako nešto pođe po zlu i primatelj ne primi pismeno ili se pri dostavi dogodi povreda zakona (npr. dokument se dostavi trećoj osobi)? Može li dostava pismena svejedno biti valjana (npr. je li moguće ispraviti povredu zakona) ili je potrebno iznova dostaviti pismeno?

Adresat, odnosno osoba kojoj se može obaviti dostava za adresata ovlašteni su odbiti primanje pismena samo kad se dostava obavlja u vrijeme, na mjestu ili na način koji nije zakonom propisan. No ako adresati, odnosno osobe koje su obvezane primiti pismena odbiju primiti pismeno bez zakonitog razloga ili ga bace ili unište prije nego ga pročitaju, takvo neosnovano protivljenje ne može osujetiti nastupanje pravnih posljedica dostave (VsSr Gzz 61/73 – ZSO 4/76-140).

Ako primalac odbije potpisati dostavnicu, dostavljač će to zabilježiti na dostavnici i ispisati slovima dan predaje, i time se smatra da je dostava obavljena (članak 149. stavak 3. ZPP-a).

Krajnji oblik dostave kod odbijanja primitka je obavljanje dostave stavljanjem pismena na oglasnu ploču suda. Smatrat će se da je pismeno dostavljeno istekom roka od osam dana od dana stavljanja pismena na oglasnu ploču suda.

U odnosu na dostavu pismena trećoj osobi navodimo da kad je pismeno predano drugoj osobi, a ne adresatu, na dostavnici se naznačuje odnos tih dvaju osoba (članak 149. stavak 5. ZPP-a). Ako dostavu ne obavlja državnom tijelu ili pravnoj osobi, dostavljač će od osobe kojoj pismeno predaje, a koju osobno ne poznaje, zatražiti da dokaže svoju istovjetnost. Dostavljač će na dostavnici upisati ime i prezime osobe kojoj je pismeno predao te naznačiti da osobu kojoj je pismeno predao osobno poznaje, odnosno broj isprave na temelju koje je utvrdio njenu istovjetnost i tko ju je izdao. Dostavljač koji nije javni bilježnik dužan je čitljivo označiti na dostavnici svoje ime i prezime te svojstvo, a zatim je osobno potpisati. Ako je to potrebno, dostavljač će o dostavi sastaviti poseban zapisnik i priložiti ga uz dostavnicu. Ako je na dostavnici netočno naznačen datum dostave, smatrat će se da je dostava obavljena onog dana kad je pismeno predano. Ako je dostavnica nestala, dostava se može dokazivati i na drugi način.

Dostavljača koji nesavjesno obavi neku radnju dostave i zbog toga dođe do znatnijeg odugovlačenja postupka sud može novčano kazniti.

11 Moram li platiti dostavu pismena i, ako da, koliko?

Člankom 63. Uredbe propisano je da se troškovi otpreme pošte obračunavaju se i evidentiraju na način utvrđen općim aktima poštanske službe.

Člankom 133.a. stavak 5., 6. i. 7. ZPP-a propisano je da troškove izazvane javnobilježničkom dostavom stranka izravno podmiruje javnom bilježniku. Javni bilježnik kome nisu predujmljena sredstva za pokriće troškova dostave nije dužan dostavu obaviti, o čemu će javni bilježnik sastaviti zapisnik i o tome izravno obavijestiti sud. Na radnje poduzete u svezi s dostavom preko javnih bilježnika stranke ne plaćaju javnobilježničke pristojbe. Troškovi dostave putem javnoga bilježnika ulaze u parnične troškove, ako sud ocijeni da su oni bili nužni. Nagrada i naknada troškova javnog bilježnika za obavljanje službenih javnobilježničkih radnji određena je Pravilnikom o privremenoj javnobilježničkoj tarifi (Narodne novine, broj 97/01 i 115/12).

Člankom 146. stavak 5. ZPP-a propisano je da je sredstva za pokriće troškova postavljanja i rada zastupnika tuženika za primanje pismena dužan predujmiti tužitelj na temelju rješenja suda protiv kojega nije dopuštena posebna žalba. Ako tužitelj ne predujmi ta sredstva u roku koji je sud odredio u svom rješenju, sud će tužbu odbaciti.

U odnosu na troškove dostave putem određenog službenika suda, u praksi se troškovi navedene dostave predujmljuju u iznosu koji odredi sud. Zakonsko utemeljenje navedene prakse nalazi se u odredbi članka 49. Sudskog poslovnika (Narodne novine 35/15), kojim je propisano da se izvan sudske zgrade mogu se obavljati samo one službene radnje koje su temeljem zakonskih propisa potrebne za rješavanje pojedinih predmeta i članka 50. istog zakona, kojim je propisano da se naknada troškova za vanjsko uredovanje obavlja po posebnim propisima te da se vanjsko uredovanje određeno na zahtjev i trošak stranke može u pravilu provesti nakon što stranka položi u sud određenu svotu novca za tu svrhu (predujam).

Posljednji put ažurirano: 07/01/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.